

Szikora Veronika : Az *eingetragene Erwerbsgesellschaft (EEG)* társasági forma megszűnése Ausztriában

I. Bevezetés

A német és az európai kereskedelmi jogi reformok és a megváltozott gazdasági követelmények indukálták azt a folyamatot, amelynek eredménye a 2005-ös osztrák kereskedelmi jogot módosító törvény (*Handelsrechts-Änderungsgesetz 2005*), amely számos területen megreformálta a német Kereskedelmi Törvénykönyvet (*Handelsgesetzbuch*), amely az UGB hatálybalépéséig Ausztriában is hatályban volt.

Az osztrák társasági (kereskedelmi) jogban hosszú évtizedekig a német szabályokat is alkalmazták. Az *Unternehmensgesetzbuch (UGB)* 2007. január elsején hatályba lépett Ausztriában.

A Kereskedelmi Törvénykönyvet (*HGB*), amely az UGB bevezetéséig Németországban és Ausztriában egyaránt hatályban volt, a kereskedelmi jog módosítása során csupán csak kiegészítették, a vállalkozási jog teljes újrakodifikálását azonban mellőzték. Így az *UGB* nem rekodifikációnak, inkább a *HGB* renoválásának tekinthető (még a *HGB* szakaszainak számozását is meghagyták). Ha nem is egy önálló kodifikációs eredmény, hanem „csak” egy novelláris módosítás, jelentős változásokat hozott. Az *UGB* hatálybalépésének folyamányaként közel harminc törvényt módosítottak. Bizonyos vállalkozásokra vonatkozó szabályokat továbbra is a külön-törvényekben találhatjuk meg.

Az osztrák társasági (vállalkozási) jog is nagyon szerteágazó, szinte nem hagy érintetlenül egyetlen jogterületet sem, spektruma kifejezetten nagy. Hasonlóan a német joghoz, a társasági formákra vonatkozó joganyagot nem egy egységes „társasági törvénykönyv” öleli fel, hanem azt az Osztrák Polgári Törvénykönyvből (*Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, ABGB*), a 2007. január elsején hatályba lépett Vállalkozási Törvénykönyvből (*Unternehmensgesetzbuch, UGB*) és egyéb jogszabályokból ismerhetjük meg. Az UGB hatálybalépése előtti kereskedelmi- és társasági jogi különtörvények miatt [Például: *Handelsgesetzbuch (HGB)*, *Gesetz über die Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbHG)*, *Aktiengesetz (AktG)*, *Erwerbsgesellschaftengesetz (EGG)*] az *ABGB* 1175. és az azt követő szakaszok sokat vesztek alkalmazási területükből, szinte csak a különtörvények hézagait töltötték meg tartalommal.

Az osztrák magánjog reformjának kiemelkedő jelentőségű lépése a kereskedelmi jogi reform. Az osztrák kereskedelmi jogi reform a *HGB* 1938-as bevezetése óta a jogterület legátfogóbb módosítását eredményezte. Annak az osztrák törekvésnek, amely a német joggal szembeni önállóságra vágyott, nagy eredménye az *UGB*.

Azontúl, hogy a törvény neve *HGB*-ről *UGB*-re változott, lényegi módosításokat is magával vont az *UGB* bevezetése, egyrészt a dogmatikai megközelítésben, másrészt az egyes jogintézmények konkrét szabályaiban.

Igen jelentős a személyegyesítő társaságokat érintő módosítás, az alábbiakban

II. Az *Eingetragene Erwerbsgesellschaft (EEG)* társasági jogi forma szabályozása az *UGB* hatálybalépése (2007. jan. 1.) előtt

Míg az osztrák közkereseti társaságok (*OHG*) és a betéti társaságok (*KG*) azonosak voltak a német *HGB*-ben szabályozott kereskedelmi jogi személyegyesítő társaságokkal, addig az *EEG* egy különleges szervezeti forma az osztrák társasági jogban. A gyakorlat azt mutatja, hogy a nem ipari-kereskedelmi tevékenységekre (szabadfoglalkozásra, erdő-és mezőgazdálkodásra), a kereskedelmi törvény személyegyesítő társaságokra vonatkozó rendelkezéseit nem lehetett rájuk alkalmazni. [*HGB* 2. § (4) bek.] Az ilyen foglalkozások, az *EEG* hatályba lépése előtt a polgári jogi társaságok formájához illeszkedtek. E szervezeti tömörülések száma eleinte igen csekély volt, de mégis igény támadt egy önálló szabályozás megalkotására.

Az *EEG*-t a törvényalkotás szövetségi törvénybe kívánta foglalni. Az *Erwerbsgesellschaftengesetz (EEG 1990)* tette lehetővé, hogy egy vállalkozás akkor is tudjon cégszerűen működni, ha nem végez „teljesjogú kereskedői” tevékenységet. A közkereseti társaság (*OHG*) és a betéti társaság mintájára egy „kereső” jellegű közkereseti- és betéti társaság (*OEG és KEG*) alapítását lehetővé tették, ha közös tevékenységet egy közös cég alatt terveztek, azonban egy közkereseti- ill. betéti társaság alapításának feltételei nem álltak fenn.

Ebben a formában összefoghattak a szabadfoglalkozásúak és az azonos foglalkozási körbe tartozók is, tevékenységük közös folytatására.

Az *EEG* 1. §-a formailag a *HGB* 105-161. §§-ra támaszkodott. Az alapvető szerkezet és a társasági viszony meghatározására a *HGB*-ben szabályozott kkt.-ra és bt.-re vonatkozó hatályos jogszabályokat vették át és ezek mintájára alakultak az „*Offene Erwerbsgesellschaft*” illetve a „*Kommanditerwerbsgesellschaft*” társasági formációk, amely sajátos, csak az osztrák jogban előforduló speciális alakzatok.

Az *EEG* személyegyesítő társaság, amit – mint „külső társaság” – fel kellett venni a cégjegyzékbe. Ha a szervezetet, a társasági vagyont vagy rendszert vizsgáljuk akkor az *OEG* az *OHG* –vel, a *KEG* pedig a *KG* –val mutatott azonosságot.

III. Az *Eingetragene Erwerbsgesellschaft (EEG)* társasági jogi forma az *UGB* hatálybalépése után

A közkereseti társaság (*OHG, OEG*) és a betéti társaság (*KG, KEG*) szabályanyagát egy-egy egységes jogi konstrukcióba foglalták össze. Így ezt követően már csak egyszerűen közkereseti társaságról (*OG* – korábban *OHG* elnevezéssel) és betéti társaságról (*KG*) beszélhetünk, amelyek mindegyikét az *UGB*-be illesztették be.

Újdonság, hogy az *UGB* szerint a szabályozott személyegyesítő társaságok bármely megengedett célra alapíthatók, mindegy, hogy ipari, szabadfoglalkozású, mező- vagy erdőgazdálkodási ill. nem üzleti célról van szó.

Tehát a jövőben már csak két személyegyesítő társaságformát lehet a cégkönyvbe bejegyezni, mégpedig

- a közkereseti társaságot (*Offene Gesellschafts, OG*) és

- a betéti társaságot (*Kommanditgesellschaft, KG*).

OEG-t és *KEG*-et 2007. január 1-jétől már nem lehet alapítani. A már fennálló *OEG*-t és *KEG*-t 2009. dec. 31-ig „automatikusan” *OG*-vé (kkt.-vé) vagy *KG*-vá (bt.-vé) kell átalakítani (a bejegyzése költségmentes), és a cégformának megfelelő elnevezéssel kell ellátni. A már létező közkereseti társaságoknak a törvény nem biztosítja a cégformák közötti váltást.

Ezeknél a személyegyesítő társaságoknál újdonság a részesedésre vonatkozó szabályozás is. Az *UGB* hatálybalépése előtt a tagok részesedése a befizetések és a kivétek miatt állandóan változott. Az *UGB* alapján, amennyiben az másképp nem rendelkezik, az egyes tagok üzletrészt rögzítik. A tag részesedése a befektetése mértékéhez igazodik, az, hogy a befizetés valóban megtörtént-e, az nem releváns.

IV. Befejezés

Miután a 2005-ös osztrák kereskedelmi jogot módosító törvény (*Handelsrechts-Änderungsgesetz 2005*) hatályon kívül helyezte az *Erwerbsgesellschaftengesetz-et (EGG 1990)*, megszűnt a lehetőség ennek a törvény hatálya alá tartozó, speciálisan osztrák, társasági formákat alapítani. A lehetőség már csak a közkereseti társaságnak (*Offene Gesellschafts, OG*) és a betéti társaságnak (*Kommanditgesellschaft, KG*) adott. A már meglévő társaságokat (*OEG*-t és *KEG*-t) 2009. dec. 31-ig *OG*-vé (kkt.-vé) vagy *KG*-vá (bt.-vé) kell átalakítani.

A szerző a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi docense. Az írás megjelenését az OTKA (68628. sz.) támogatta.

A végjegyzetekben hivatkozott forrásokon túl a cikkhez még az alábbi források szolgáltattak alapot: Harrer, Friedrich – Mader, Peter: *Die HGB- Reform in Österreich*, Wien: LexisNexis ARD Orac (2005); Schummer, Gerhard – Kriwanek, Sabine: *Das neue Unternehmensgesetzbuch. Aus HGB wird UGB*, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Schummer, Gerhard: *Allgemeines Unternehmens*, 6. Auflage, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Roth, Günter H. – Fitz, Hanns: *Unternehmensrech. Handels- und Gesellschaftsrecht*, 2. neu bearb. Auflage, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Nowotny, Georg: *Gesellschaftsrecht, Kurzlehrbuch*, verf. von Georg Nowotny, 3. Aufl., Wien: Verl. Österreich (2007); Gruber Michael (Hrsg.) – Koppensteiner, Hans Georg: *Gesellschaftsrecht, Wettbewerbsrecht, Europarecht, Hans-Georg Koppensteiner zum 70. Geburtstag*, Wien: LexisNexis-Verl. ARD Orac (2007); Dehn, Wilma (Hrsg.): *Das neue UGB (die Handelsrechtsreform im Überblick nach dem HaRÄG, PuG und ÜBRÄG 2006 ; Berücksichtigung der steuerlichen Anpassungen durch StruktAnpG 2006, 2. Wartungserlass 2006 EStR 2000, RV zum BudgetbegleitG 2007)*; 2., aktualisierte Aufl., Wien: Linde (2007); Schauer, Martin: *Az osztrák kereskedelmi jog reformja, Magyar Jog 2007/2.*, 118-126.

Fritz, Christian: *Gesellschaftsrecht in Österreich*, München: Rehm (2000) 1.

Pl. I. A Kereskedelmi Törvénykönyv (*HGB*) alapjainak újrafogalmazása (A „*Handelsgewerbe*” fogalom helyébe az *Unternehmens* fogalom lépett; A „*Kaufmann*” (kereskedő) fogalmat az „*Unternehmer*” (vállalkozó) váltja föl; A szabadfoglalkozásukat, a mező- és erdőgazdákat érintő változások; A vállalkozások üzleti forgalmának jelentősége). II. A cégjogot érintő módosítások. III. A személyegyesítő társaságokkal kapcsolatos változások. (Ezek részletes kifejtését lásd: Szikora Veronika: Társasági jogi ferform Ausztriában – HGB-ből UGB, *Gazdaság és Jog*, 2008/12. szám.)

Például: orvosok, ügyvédek, közjegyzők stb. Bydlinski, Peter: *Grundzüge des Privatrechts für Ausbildung und Wirtschaftspraxis*, 3. Aufl., Wien: Manz (1997) (Rz. 924- 925.) 253.

[Http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883_dId_9420 .htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A](http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883_dId_9420.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A)
(Letöltés: 2006. december 4.); Karl Wagner: Ende der OEG's und KEG's - Unternehmensgesetzbuch NEU <http://www.ratg.at/de/ende-oeg-keg-122.aspx> (Letöltés ideje: 2006. dec. 4.); Komarek, Alexander: *Das neue Unternehmensgesetzbuch* (2.02.2006) LBG Wirtschaftstreuhand Österreich.
[Http://www.wirtschaftszeit.at/index.php?id=234&no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=6151&tx_ttnews%5BbackPid%5D=150](http://www.wirtschaftszeit.at/index.php?id=234&no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=6151&tx_ttnews%5BbackPid%5D=150) (Letöltés ideje: 2006. dec. 4.)